

W dniach 8-11 listopada 1994 r. gościła w Rzymie na zaproszenie Ojca Świętego delegacja Asyryjskiego Kościoła Wschodu, na której czele stał Katolikos-Patriarcha Mar Dinkha IV. 11 listopada podpisał on wraz z Janem Pawłem II wspólną deklarację chrystologiczną - dokument, w którym zwierzchnicy obydwu Kościołów stwierdzają, że 'od tej chwili mogą głosić wspólną wiarę w tajemnicę Wcielenia'. Dokument został opracowany w 1992 r. przez komisję ekspertów powołaną przez Papieską Radę ds. Popierania Jedności Chrześcijan przy udziale dwóch biskupów Asyryjskiego Kościoła Wschodu, a następnie zatwierdzony przez właściwe instancje obydwu Kościołów. Deklaracja kładzie kres wielowiekowej kontrowersji teologicznej związanej z doktryną Nestoriusza (zm. ok. 451 r.), który głosił nieortodoksyjną naukę na temat bóstwa i człowieczeństwa Chrystusa i kwestionował słusność tytułu 'Bogarodzica', nadawanego Maryi. Doktryna ta została potępiona przez ekumeniczny Sobór Efeski w 431 r., ale przyjęta przez Kościół w Persji, co dało początek schizmie trwającej do dziś. Powstały wówczas Asyryjski Kościół Wschodu przez wiele wieków rozwijał się bardzo dynamicznie, jego misjonarze położyli znaczne zasługi w szerzeniu chrześcijaństwa w Chinach i Indiach. W połowie XVI w. część jego wyznawców powróciła na łono Kościoła katolickiego, ich spadkobiercy należą dziś do katolickiego patriarchatu chaldejskiego. Asyryjski Kościół Wschodu liczy obecnie ok. 400 tys. wiernych, żyjących głównie w Iraku, na terenie byłych republik radzieckich, a także w diasporze. Sam Patriarcha Mar Dinkha IV rezyduje w Stanach Zjednoczonych.

Wspólna deklaracja stwierdza, że spór chrystologiczny był raczej wynikiem nieporozumień niż rzeczywistych różnic w wierze, i tym samym usuwa istotną przyczynę podziału, jest więc ważnym krokiem na drodze do jedności obydwu Kościołów. Nie ustanawia pełnej komunii, ale otwiera możliwości szerokiej współpracy ekumenicznej.

* * *

Jego Świątobliwość Jan Paweł II, Biskup Rzymu i Papież Kościoła katolickiego, oraz Jego Świątobliwość Mar Dinkha IV, Katolikos-Patriarcha Asyryjskiego Kościoła Wschodu, składają dzięki Bogu, który natchnął ich do kolejnego braterskiego spotkania.

Obydwaj uważają to spotkanie za doniosły krok na drodze do pełnej komunii, jaką należy przywrócić między ich Kościołami. Od tej chwili mogą razem głosić wobec świata swą wspólną wiarę w tajemnicę Wcielenia.

Jako spadkobiercy i strażnicy wiary otrzymanej od apostołów i sformułowanej przez naszych wspólnych Ojców w Nicejskim Wyznaniu Wiary, wierzymy w jednego Pana Jezusa Chrystusa, jedynego Syna Bożego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami i który - gdy nadeszła pełnia czasów - zstąpił z nieba i stał się człowiekiem dla naszego zbawienia. Słowo Boże, druga Osoba Trójcy Świętej, wcieliło się za sprawą Ducha Świętego, przyjmując od świętej Maryi Dziewicy ciało ożywiane rozumną duszą, z którą było nierozzerwalnie zjednoczone od chwili swojego poczęcia.

Dlatego nasz Pan Jezus Chrystus jest prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem, doskonałym w swoim bóstwie i doskonałym w swoim człowieczeństwie, współistotnym Ojcu i współistotnym z nami we wszystkim z wyjątkiem grzechu. Jego bóstwo i człowieczeństwo są zjednoczone w jednej Osobie bez pomieszania i zmiany, bez podziału i rozdzielenia. Została w Nim zachowana odrębność natur bóstwa i człowieczeństwa z wszystkimi ich właściwościami, władzami i działaniami. Nie stanowiąc 'jednego i drugiego', bóstwo i człowieczeństwo są zjednoczone jednak w osobie jednego i jedynego Syna Bożego, Pana Jezusa Chrystusa, który odbiera jedyne uwielbienie.

Chrystus nie jest zatem 'człowiekiem takim, jak inni', którego Bóg a-doptował, aby w Nim zamieszkać i natchnąć Go, jak czyni ze sprawiedliwymi i prorokami. To samo Słowo Boże, zrodzone z Ojca przed wszystkimi wiekami i w swoim bóstwie nie mające

początku, w ostatecznych czasach narodziło się w swoim człowieczeństwie z matki bez udziału ojca. Człowieczeństwo, które zrodziła Najświętsza Maryja Panna, było zawsze człowieczeństwem samego Syna Bożego. Dlatego Asyryjski Kościół Wschodu modli się do Maryi Panny jako do 'Matki Chrystusa, naszego Boga i Zbawiciela'. W świetle tej samej wiary tradycja katolicka zwraca się do Maryi Dziewicy jako do 'Matki Boga', a także 'Matki Chrystusa'. Uznajemy prawomocność i poprawność tych sposobów wyrażania tej samej wiary i szanujemy formy, jakie każdy Kościół nadaje im w swoim życiu liturgicznym i swojej pobożności.

Taka jest jedyna wiara w Misterium Chrystusa. Dawne spory doprowadziły do potępienia osób lub formuł. Duch Pański pozwala nam dzisiaj lepiej zrozumieć, że podziały wywołane w ten sposób były w dużej mierze skutkiem nieporozumień. Niezależnie jednak od różnic chrystologicznych, jakie istniały w przeszłości, dzisiaj wyznajemy wspólnie tę samą wiarę w Syna Bożego, który stał się człowiekiem, abyśmy mogli stać się dziećmi Bożymi mocą Jego łaski. Pragniemy od tej pory wspólnie świadczyć o tej wierze w Tego, który jest Drogą, Prawdą i Życiem, głosząc ją w najbardziej stosowny sposób ludziom naszych czasów, aby świat uwierzył w Ewangelię zbawienia.

* * *

Tajemnica Wcielenia, którą wspólnie wyznajemy, nie jest prawdą abstrakcyjną i wyizolowaną. Odnosi się do Syna Bożego, posłanego, aby nas zbawić. Ekonomia zbawienia, biorąca początek w tajemnicy komunii Trójcy Świętej - Ojca, Syna i Ducha Świętego - zostaje wypełniona przez udział w tej komunii, mocą łaski, w jednym, świętym, powszechnym i apostołskim Kościele, który jest Ludem Bożym, Ciałem Chrystusa i Świątynią Ducha Świętego.

Wierzący stają się członkami tego Ciała przez sakrament Chrztu, w którym przez wodę i działanie Ducha Świętego odradzają się jako nowe stworzenia. Zostają umocnieni pieczęcią Ducha Świętego, który udziela sakramentu Namaszczenia. Ich komunie z Bogiem i ze sobą urzeczywistnia się w pełni przez sprawowanie jedynej ofiary Chrystusa w sakramencie Eucharystii. Ta komunie zostaje przywrócona także grzesznym członkom Kościoła, gdy zostają pojednani z Bogiem i ze sobą nawzajem przez sakrament Przebaczenia. Sakrament Święceń posługi kapłańskiej w sukcesji apostołskiej zapewnia autentyczność wiary, sakramentów i komunii w każdym Kościele lokalnym.

Przeżywając tę wiarę i te sakramenty, partykularne Kościoły katolickie i partykularne Kościoły asyryjskie mogą więc uznawać się nawzajem jako Kościoły siostrzane. Aby komunie mogła być pełna i całkowita, potrzebna jest jednomyślność co do treści wiary, sakramentów i struktury Kościoła. Ponieważ ta jednomyślność, do której dążymy, nie została jeszcze osiągnięta, nie możemy niestety wspólnie sprawować Eucharystii, która jest znakiem kościelnej komunii już przywróconej.

Niemniej, głęboka komunie duchowa w wierze oraz wzajemne zaufanie już istniejące między naszymi Kościołami pozwalają nam od dzisiaj rozważać możliwość wspólnego dawania świadectwa o orędziu Ewangelii i współpracy w szczególnych sytuacjach duszpasterskich zwłaszcza w dziedzinie katechezy i formacji przyszłych kapłanów. Dziękując Bogu, że pozwolił nam ponownie odkryć to, co już łączy nas w wierze i sakramentach, zobowiązujemy się uczynić wszystko, co możliwe, by usunąć przeszkody powstałe w przeszłości, które nadal utrudniają osiągnięcie pełnej komunii między naszymi Kościołami, tak byśmy mogli lepiej odpowiedzieć na Chrystusowe wezwanie do jedności Jego uczniów -jedności, która musi oczywiście znaleźć widzialny wyraz. Aby przezwyciężyć te przeszkody, ustanawiamy Komisję mieszaną do dialogu między Kościołem katolickim a Asyryjskim Kościołem Wschodu.

U Świętego Piotra